

Jozef Pavol

Porovnávací analýza kontroverzní slovenské, německé a slovenské exilové literatury (1960-2005) o Dr. Jozefovi Tisovi (+ 1947) z historicko-etické perspektivy

Oponentský posudek rigorózní práce

Práce se zabývá tématem, jež je naléhavé ne jen z hlediska historického, nýbrž neméně i z hlediska etického. V pozadí tohoto tématu stojí střet různých teologických koncepcí, totiž novoscholastické metafyzické teologie a teologie, jež bere v úvahu empirická zjištění a realitu Božího biblického zjevení. V této brisanci však autor práce tento střet zřejmě nebyl schopen postihnout. Na více místech (např. s. 88, 90 a mnoha dalších) se sice kriticky vyjadřuje k novoscholastickému chápání přirozeného práva, avšak je třeba, aby svůj kritický postoj vysvětlil a obhájil.

Práce má svůj aspekt historický a aspekt etický. Z hlediska historického je třeba autorův přehled různých typů pojednání o Tisovi velmi vysoce ocenit. Z hlediska etické teorie je třeba poukázat na některé problémy.

Z etického hlediska jde např. o pojetí kompromisu. V této souvislosti musíme položit otázku, zda autor práce dostatečně jasně rozlišuje „mravní hodnoty“ (Werte) a „hodnotové statky“ (Güter). Jím v poznámce 268 na str. 71 citovaná literatura to (samozřejmě) činí: „Daß jedoch Klarheit auf der Ebene der Logik nicht ausreicht, um in komplexen Handlungssituationen richtige Entscheidungen treffen zu können, macht Monzel selbst deutlich, wenn er zwischen der Orientierung an der objektiven Wertrangordnung und der auf der Menschen bezogenen Dringlichkeit der Güter unterscheidet.“ Tuto větu, v práci citovanou zkráceně a vlastně nepřesně, prosím při obhajobě vyložit. Co přesně jsou hodnoty a co jsou hodnotové statky? Je etický kompromis morální, je morálně oprávněný a obhajitelný? Co by to byl neetický kompromis?

Poznámka 269 se odvolává na str. 95 téhož díla, avšak příslušné místo v něm má právě opačný význam. Od autora této rigorózní práce tedy očekávám, že při obhajobě znovu jasně vyloží, co to je etický kompromis. Věta, na kterou se poznámka 269 zřejmě odvolává, zní: „In seiner ganzen Härte erscheint der Kompromiß aber überhaupt erst da, wo man einsieht, dass die Liebe als Gesinnung keinen Kompromiß duldet und die Welt ihn ihr auch nie als eine unvermeidbare Notwendigkeit aufdrängt.“

Je třeba, aby autor této práce místa citovaná z literatury znovu přesně promyslel, a to zejména s ohledem na to, že (mravní) hodnota (Wert) a hodnotový statek (Gut) není totéž.

Je správné řadit Jana Rychlíka mezi slovenské autory?

Občasné jazykové či písařské chyby jsou drobnou vadou na kráse.

Práci doporučuji k obhajobě.

18.9.2009

Libor Ovečka